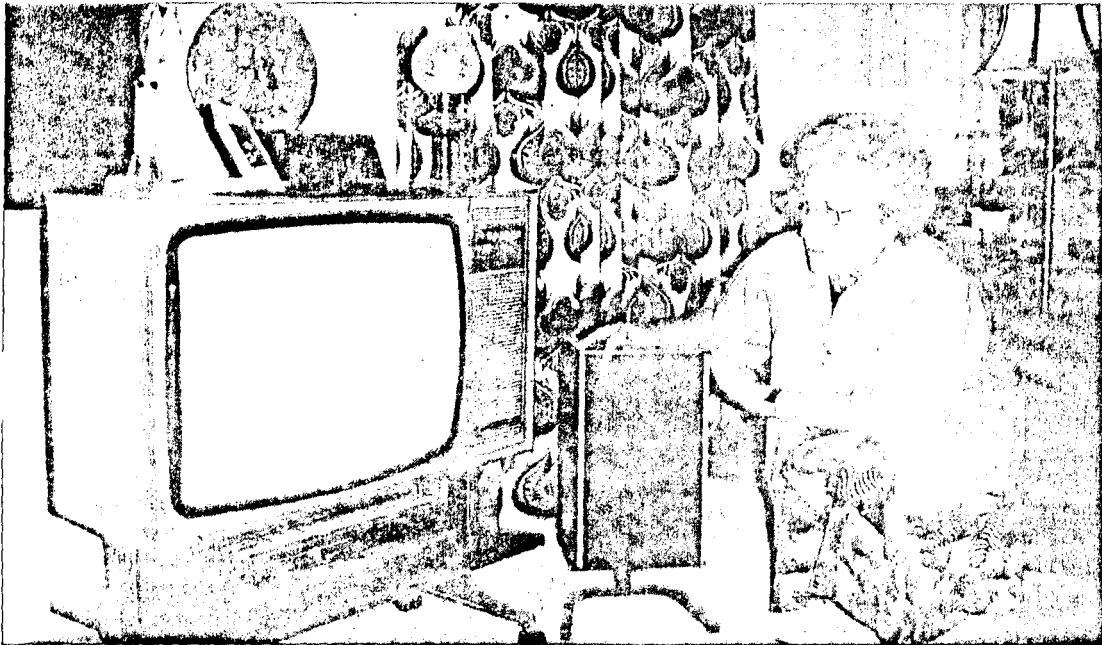

FERJEKATASTROFEN

107940

VOND DAG: Estniske Elena Jacobsen hadde en vond dag i leiligheten på Hamar Vest i går. Den tidligere båtflyktningen tilbragte hele dagen med å lytte på radio og se på TV. FOTO: FRANK BRANDSÅS

Elenas vonde dag

FLYKTET MED BÅT FRA ESTLAND I 1944

– Grusomt! Åh – Han kjenner jeg! Fryktelig! De sterke ordene kom naturlig for Elena Jacobsen (79) fra Estland under gårsdagens Dagsrevy. Som estnisk flyktning hadde Elena en vond dag i går – selv om det er 50 år siden hun rømte fra Tallinn – i båt!

HA: FRANK BRANDSÅS

Elene bor nå trygt og godt sammen med ektemannen Albert Jacobsen i blokk på Hamar Vest. Det var samme Albert som gjorde at hun ble norsk for en mannsalder siden. Men språket røper Elena fortsatt – et norsk statsborgerskap forandrer ikke det faktum at hun er estnisk.

DYSTERT JUBILEUM

Båtkatastrofen ble en grusom markering av 22. september 1944 – datoen Estland aldri glemmer: Da Sovjet-kjøren begynte å rykke inn i Estland og om lag 20 000 estlendere startet flukten som kostet mange livet. I september samme år

ble på hundrevis av estnere drept på en gang da et russisk bombefly senket båten som 1 000 mennesker forsøkte å flykte med.

– Selv var jeg heldig, sier Elena, og fortsetter: – Jeg flyktet i en liten fiskerbåt hvor vi satt presset sammen i lasterommet. Vi kjørte gjennom nufelt og ble sett av russiske bombefly, men slapp unna. Flukten tok ni dager, deretter ble det seks år i tyske flyktningeleire!

RADIO OG TV

Men i går tenkte ikke Elena på sin egen dramatiske flukt: Hele dagen ble tilbragt mellom radio og TV-apparat for å få siste nytt. Selv har hun lite familie igjen i Tallinn, men har

kjenninger som ble rammet. Da en østlender bosatt i Steinkjer dukker opp på TV-skjermen og forteller at hans bror er savnet, utbryter Elena:

– Åh, så forferdelig, jeg kjenner både hans som er savnet og resten av familien.

Elenas tanker gikk først og fremst til venner og kjente som ofte har brukt ulykkesskipet til og fra Estland. Selv er det to år siden hun sist besøkte hjemlandet.

MYE SLENDRIAN

Elene tror desverre at NRK-reporteren kan ha rett når han fra Tallinn hevder at «nedarvet slendrian fra Sovjet-tiden» kan være medvir-

kende årsak til ulykken:

– Generelt er det kanskje ikke så mye slurv, men en del er nedarvet fra Sovjet-tiden da det var om å gjøre å gjøre minst mulig hele tiden. 50 års undertrykkelse under et system preget av slendrian og penge under bordet har nok preget mange. Dårlig økonomi er en annen side av samme sak, sier Elena på Hamar Vest – en av 30 estlendere i Norge.

PS: Elena har følgende bønn til norske medier: Hovedstad i Estland heter Tallinn med to n'er. Linn betyr for øvrig by på estnisk.

VAR PÅ BÅTEN TRE DAGER FØR

HAMAR: Marit Grøtting fra Alvdal reiste med ulykkesfergen «Estonia» tre dager før forliset natt til onsdag. Hun sier til HA at sikkerhetsopp- legget virket veldig profesjonelt og at standarden på båten var god.

– Jeg tenkte det var forunderlig da jeg fikk høre nyhetene. For meg er det uforståelig. Sikkerheten ombord var det ikke noe å utsette på. Og dette er ikke av de farvannene jeg er mest redd for å seile i, sier Marit Grøtting til HA.

Til daglig arbeider hun i selskapet Ferriebussen AS. Turen til Estland var for å utvikle et raskt nytt reiseilbud. Men uavhengig av ulykken, så mener Marit Grøtting at det ikke blir satt opp turer til Estland neste år.

To andre hedningeringer som har

reist ofte med ulykkesbåten er Per Eriksen i Elverum og Arnt Lindstad i Stange. Eriksen har reist med nødhjelp-sendinger, og har hatt gode erfaringer med båten «Estonia». Det samme har Lindstad, som eksporterer brukt maskin-utstyr til Estland.

Begge poengterer at det er rutine å feste lastebiler med kjetting, og at de derfor tviler på teorien om at lasten kan ha forskjøvet seg ombord i fergen.

MED FERGEN: Marit Grøtting fra Alvdal seilte med «Estonia» borte tre dager før katastrofen natt til onsdag. Hun mener ulykken er uforståelig. FOTO: OTTAR KOHNSNES

